

Motion till riksdagen 2023/24:669

av **Markus Selin (S)**

Satellitroaming

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att verka för tydligare informationsplikt och anslutning till satellitroaming och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att verka för mer harmoniserade prismodeller kring satellitroaming och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att inom EU verka för tydligare informationsplikt och anslutning till satellitroaming och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att inom EU verka för mer harmoniserade prismodeller kring satellitroaming och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med en snabb teknikutveckling och rymdens möjligheter kan satelliter idag erbjuda mobiltelefonuppkoppling runt en stor del av jorden. I grunden är givetvis utökade kommunikationsmöjligheter något positivt.

Förloppet då andra mobiloperatörers mobilnät används som inte tillhör din reguljära operatör kallas för roaming. Det innebär att din mobiltelefon kopplas om från en teleoperatörs nät till en annan. Särskilda avgifter för denna roaming och för resor inom EU-länder upphörde den 15 juni 2017.

EU:s roamingregler innebär idag att det går att använda mobiltelefoner i ett annat EU-land utan att betala några extra avgifter. Användare betalar lika mycket i hela EU för samtal till en fast telefon eller mobiltelefon, sms och surf. Det kostar heller inget extra att ta emot sms eller samtal. Reglerna gäller alla samtal och alla sms, oavsett operatör.

EU:s roamingregler gäller dock endast när mobiltelefonerna är anslutna till markbundna mobilnät. EU:s pristak gäller inte om mobiltelefoner används via en satellittelefon, till exempel ombord på fartyg och via fartygets satellitanslutning. Under resor går det att vara uppkopplad till ett markbundet mobilnät till exempel vid floder, vid sjöar eller längs kusten. På resor strax utanför eller mellan två EU-länder, exempelvis på öppet vatten eller under en flygning, riskerar telefonen att kopplas upp mot ett icke markbundet nät och omfattas då inte av roamingreglernas bindande pristak och regler. Dessa avgifter som fastställs av nätverksleverantören kan vara höga eller relativt mycket höga.

För enskilda mobiltelefonanvändare kan satellitroaming, eller så kallad båtroaming om det sker till sjöss, bli en bitter och dyrköpt erfarenhet. Enskilda kan drabbas av pålagda trafikknaster omkring det tiodubbla eller mer. Ett utgående mobiltelefon-samtal via satellit kan vanligtvis kosta från 10 kr uppemot 25 kr per minut beroende på vart samtalet går. Rederier kan då mena att de inte ansvarar för taxor satta av mobiloperatörerna, och operatörerna kan slå ifrån sig och hävda att taxan finns angiven i sms som skickats ut till mobilanvändare med roaming påslagen. Mobilnätets infrastruktur använder normalt olika typer av master och stationer för att skapa sitt nät, men räckvidden är begränsad till i bästa fall någon sjömil utanför kusterna. Beträffande luften och flyget så kan det i vissa fall kosta kring 50 kr per minut att ta emot samtal i flygplan.

Operatörerna bör redan idag informera sina roamingkunder om att de manuellt och omedelbart kan välja bort roaming på sina mobila enheter, antingen i mobiltelefoninställningarna eller genom att aktivera flygläge. Om en mobiltelefon ändå lämnas obevakad och fortsätter att använda mobildata, kan avgifter ändå uppstå eller till någon på förhand fastställd gräns för extra avgifter. Om en sådan förhandsbestämd gräns finns kan mobiltjänsterna upphöra automatiskt. Operatörerna ska vidta åtgärder för att skydda sina kunder mot extra avgifter. Det kan exempelvis handla om att tydligt kunna välja till eller välja bort roaming på flygplan och fartyg samt nätdriftsåtgärder för att prioritera markbundna nät i största möjliga utsträckning.

Det finns idag en flora av möjliga skeenden bland mobiloperatörerna för om, när och hur förvarningen kring förestående uppkoppling mot satelliter sker samt vad den möjliga taxan skulle kunna bli per data- och tidsenhet, liksom även kring om ett aktivt val ska krävas eller efter en viss gräns. Det finns behov av tydligare information och anslutning till satellitroaming samt av mer harmoniserande prismodeller härom.

Markus Selin (S)